

CORNELIA

De K

WEEKBLAD VOOR ALBLASSERDAM, KI

Redactie, advertenties en administratie: Drukkerij Gebrs. Verloop, Oost-Kinderdijk 189, Postbus 33, Alblasserdam
Betalingen: giro 334136 i. n. v. 'De Klaren', Alblasserdam. Abonnementprijs: f 1.75 per kwartaal, f 4.25 franko

De reizen van baas De op het fregatschip 'Co

Jan Smit Corneliszoon heeft na het overlijden van zijn ouders in 1838 aan veel moeilijkheden het hoofd te bieden. De werf in Papendrecht wordt verlaten, evenals die in Zierikzee, terwijl zijn zwager F. H. von Lindern op een meer richting Kinderdijk gelegen werf onder eigen naam de scheepsbouw in Alblasserdam blijft voortzetten.

Er breekt echter gelukkig een andere en betere tijd aan. De scheepsbouw leeft weer op en Jan Smit bouwt met zijn bazen en scheepsmakers een prachtige zeilschepen.

Een hiervan is de Cornelia, een meesterstuk van een der bekwaamste scheepsbouwers van Nederland, welk fregat door Jan Smit en zijn zes zusters geheel zelfstandig gefinancierd wordt. Een van hen is de ongehuwde Cornelia, waarna het schip wordt vernoemd.

Op 15 oktober wordt de kiel van dit fregatschip gelegd, in maart van het volgende jaar staat het in de spanten en op 15 maart 1867 volgt de tewaterlating. Niet alleen een feestdag voor de familie, maar voor geheel Alblasserdam.

Het schip is ruim 56 meter lang, bijna 9 meter breed en heeft een tonnage van 1456 ton. Het is een gekoperd kopervast fregat geworden met een bijbrief (certificaat van beëdigd scheepsmeter omtrent bouw en inhoudsmaten van een schip) van de hand van scheepsmeter J. Wetseisar uit Dordrecht met een ijkcertificaat dat door Alblasserdams burgemeester mr. J. van Linschoten bij de kantoorrechtier te Sliedrecht verzorgd is.

BOUWKOSTEN

De bouwkosten van het schip bedra-

gen een lading steenkolen voor Batavia ingenomen zal worden.

Op 26 november van dat jaar vertrekt de Cornelia voor haar lange reis en komt behouden te Batavia aan. Verlooft er 53 dagen en gaat vervolgens op kustreis met koelies als bootwerkers en komt 18 maart weer in Batavia terug. De bevrachting geschiedt daar door de Ned. Handel Maatschappij en de thuisreis op Amsterdam wordt aanvaard. De Cornelia komt 3 juli 1868 te Nieuwediep bij Den Helder binnen en baas de Leur blijkt na afmonstering 12 maanden en 18 dagen aan boord te zijn geweest, waarvoor hij / 630,— krijgt uitbetaald.

TWEDE REIS

In september wordt voor de tweede reis aangevraagd. Ongeveer maart

Het houten scheepje dat timmer zijn vierde reis naar Indië op ma

MOEILIKHEDEN

Reeds aan het begin van de vijfde reis van de Cornelia komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Castle uitgevaren voor een lading steenkolen naar het eiland Onrust in Indië. Aan boord is ook de vrouw van kapitein de Boer. 23 juni komt men in New Castle aan. Schipper De Boer, die zijn reders regelmatig schriftelijk

De Kurier

WEEKBLAD VOOR ALBLASSERDAM, KINDERDIJK, NIEUW-LEKKERLAND EN OUD-ALBLAS

Philips T.V. van P.V.
PIET VERWEL
Dwars 19, telefoon 2387

Redactie, advertenties en administratie: Dijkstra's Offset, Versmoet, Oost-Kinderdijk 15B, Postbus 23, Alblasveld, telefoon 01859-2474. Na 18 uur: C. Verloop, Waaistraat 60, Alblasveld, telefoon 01859-2612. (b.g.g. 3191)
Belasting: giro 334130 t.n.v. 'De Kurier', Alblasveld. Abonnementenprijs: f. 7,75 per kwartaal. / 4,25 per halfjaar. Advertentieprijs: 14 cent per r.m. 'Klanten' 50 cent per regel, minimum / 4,25 (bij vooruitbetaling)

De reizen van baas De Leur op het fregatschip 'Cornelia'

Jan Smit Corneliszoon heeft na het overlijden van zijn ouders in 1828 aan veel moeilijkheden het hoofd te bieden. De werf in Pandersrecht wordt verlaten, evenals die in Zierikzee, terwijl zijn zwager F. H. von Lindern op een meer rijkdom Kinderdijk gelegen werf onder eigen naam de scheepsbouw in Alblasveld blijft voortzetten.

Er breekt echter gelukkig een andere en betere tijd aan. De scheepsbouw leeft weer op en Jan Smit bouwt met zijn zonen en schoonevaders reëlischepen. Een hiervan is de 'Cornelia', een meesterstuk van een der bekwaamste scheepsbouwers van Nederland, welke fregat door Jan Smit en zijn zonen geheel zelfstandig gefinancierd wordt. Een van hen is de ongehuwde Cornelis, waarna het schip wordt vernoemd.

Op 15 oktober wordt de Kiel van dit fregatschip gelegd, in maart van het volgende jaar staat het in de spanten en op 15 maart 1867 volgt de tevelering. Niet alleen een feestdag voor de familie, maar voor geheel Alblasveld. Het schip is ruim 24 meter lang, bijna 9 meter breed en heeft een tonnag van 1450 ton. Het is een gekroped houtschip met een driemast en een driemast. Het wordt ontworpen en ontboudend van een schip van de hand van de scheepsbouw J. Wetelaar uit Dordrecht met een kwartstaaf dat door Alblasveldsche bouwermeester Mr. van Lakendon Blaken bij de kantoorreder is afgeleverd vervoerd is.

De lading steenkolen voor Batavia ingevoren uit worden.

MOELIKHEDEN
Reeds aan het begin van de vijftiende reis van de 'Cornelia' komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Castle gelagert voor een lading steenkolen naar het eiland Oranje in Indië. Aan boord is ook de vrouw van kapitein de Leur, die komt naar New Castle aan Schipweg de Hoop. De lading van steenkolen wordt geladen en de 'Cornelia' wordt weer op zee gezet. Het schip wordt op 15 augustus 1867 naar Batavia vervoerd. Het schip is naar New Castle gelagert voor een lading steenkolen naar het eiland Oranje in Indië. Aan boord is ook de vrouw van kapitein de Leur, die komt naar New Castle aan Schipweg de Hoop. De lading van steenkolen wordt geladen en de 'Cornelia' wordt weer op zee gezet. Het schip wordt op 15 augustus 1867 naar Batavia vervoerd.

TWEEDE REIS
In september wordt ook de tweede reis van de 'Cornelia' naar Batavia. De lading van steenkolen wordt geladen en de 'Cornelia' wordt weer op zee gezet. Het schip wordt op 15 augustus 1867 naar Batavia vervoerd.

GAOEN
Voorts ligt de 'Cornelia' voor landing in Rotterdam en wordt proviand voor een reis van D.V. jaar ingeladen. De kapitein van de 'Cornelia' wordt aangesteld en krijgt twee maanden gage voor de reis.

AFSCHEID
Het varen van de 'Cornelia' wordt het hoogste met 100 in lading terwijl het weer in wind het gaaft uit om uit te varen. Zaterdagochtend 10 september 1867, voor de 'Cornelia' de reis naar Batavia. De reis wordt aangesteld en krijgt twee maanden gage voor de reis.

DE REIS VAN DE LEUR
De reis van de 'Cornelia' wordt het hoogste met 100 in lading terwijl het weer in wind het gaaft uit om uit te varen. Zaterdagochtend 10 september 1867, voor de 'Cornelia' de reis naar Batavia. De reis wordt aangesteld en krijgt twee maanden gage voor de reis.

Het houten scheepschip dat timmermanbaas Janus de Leur op zijn vierde reis naar Indië op de 'Cornelia' voor zijn zoon maakte.

MOELIKHEDEN
Reeds aan het begin van de vijftiende reis van de 'Cornelia' komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Castle gelagert voor een lading steenkolen naar het eiland Oranje in Indië. Aan boord is ook de vrouw van kapitein de Leur, die komt naar New Castle aan Schipweg de Hoop. De lading van steenkolen wordt geladen en de 'Cornelia' wordt weer op zee gezet. Het schip wordt op 15 augustus 1867 naar Batavia vervoerd.

MOELIKHEDEN
Reeds aan het begin van de vijftiende reis van de 'Cornelia' komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Castle gelagert voor een lading steenkolen naar het eiland Oranje in Indië. Aan boord is ook de vrouw van kapitein de Leur, die komt naar New Castle aan Schipweg de Hoop. De lading van steenkolen wordt geladen en de 'Cornelia' wordt weer op zee gezet. Het schip wordt op 15 augustus 1867 naar Batavia vervoerd.

MOELIKHEDEN
Reeds aan het begin van de vijftiende reis van de 'Cornelia' komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Castle gelagert voor een lading steenkolen naar het eiland Oranje in Indië. Aan boord is ook de vrouw van kapitein de Leur, die komt naar New Castle aan Schipweg de Hoop. De lading van steenkolen wordt geladen en de 'Cornelia' wordt weer op zee gezet. Het schip wordt op 15 augustus 1867 naar Batavia vervoerd.

MOELIKHEDEN
Reeds aan het begin van de vijftiende reis van de 'Cornelia' komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Castle gelagert voor een lading steenkolen naar het eiland Oranje in Indië. Aan boord is ook de vrouw van kapitein de Leur, die komt naar New Castle aan Schipweg de Hoop. De lading van steenkolen wordt geladen en de 'Cornelia' wordt weer op zee gezet. Het schip wordt op 15 augustus 1867 naar Batavia vervoerd.

Memorandum
Adrianus de Leur, scheepstimmerman, overleden 1874.
Zoon Adrianus de Leur, scheepstimmerman en timmerman bij werf Gebr. Joubert, overleden 1913.
Kleinzoon Adrianus de Leur, boos op werf L. Smit & Zn, overleden 1958.
Achtkleindochter H. J. de Leur gaf ook het houten scheepschip van de 'Cornelia'.

van het fregatschip inmiddels overleden, Cornelis Smit overleed 15 januari 1874.
Maar ook op het schip zelf kwamen met sterfgevallen te maken. Terwijl het nog langs de oewebank van Java reed, overleden drie bemanningsleden aan de cholera.
Dons ziekte griep ook bias de Leur. Toen Terwijl men Kaap de Goede Hoop op 20 1/2 Z.Br. en 36 1/4 O.L. rondt, sterft hij in de roeigroepen van 30 juni, terwijl zijn jammerende zoon bij hem zit.
In de namiddagen wordt de grote mast gelegd en de mast van de 'Cornelia' zit te liggen. De grote klot op de bak wordt geluid. Het wordt stil op het schip. Niets anders dan wind en golven wordt gehoord, met het kraken van de mast. Matrozen dragen het stoffelijk overblijfsel van baas de Leur, op een plank ingemaakt met zeldzaam en aan het vooien de vervoerd met ballastgevoer naar de relling.
Gezagsvoerder Langhols spreekt zacht en gerooft en noemt de baas een braaf mens, poedrig en in alle heite bescheidenheid die hij heeft gevoeld. Hij zegt dat in de godsdiensten men het blijkbaar en een braaf mens de vraag is en leest uit de scheepsbijbel Openbaring 26: 12. En de zee gaf de doden die in haar waren op zij werden geoordeeld, een legelike maar ziele oeden.
Dan bidt hij met 'Onze Vader', legt tot de Boosman 'In Godnaam', en het oude 'Licht' van Julius de Leur rijgt overboord naar de bodem van de oceaan.
De Vlag van de Zitter ...

NASCHRIJF
Toen ik in 1913 in Albany (Australia) aan boord van de Noorse bark Clara kwam, vroeg de hoedende kapitein van dit schip mij of dominee de Boer niet en de heer Hendrik Smit nog leefden. Hij had namelijk als stuurman in april 1868 geoordeeld en was in Alblasveld vertoerd met de 'Cornelia' naar Noordwesten te brengen. Met deze bark Clara is onder zijn bevel van de naam Australië vervoerd, in 1914 Alblasveld weer bezet. De Vlag van de Zitter ...

MEUBELN
W. Smit Scheldeplein
alle stijlen met 3 jaar garantie
Bij de Vraag wordt het Kanaal schrijft Kapitein Langhols zijn reder Jan Smit (opzwa).
De Industrie (een groot luer schip van L. Smit hebben wij vanaf de reis van Broederhuizen tot bij Noordwesten in de nabijheid van ons'.
De reis naar Oranje duurde vele maanden 120 dagen. Daar wordt de lading afgeleverd. Een langdurig reizen, want marke voor maanden te luen het grote ruim uitgerust werden.
Van Batavia reed de 'Cornelia' naar Ayutthaya (Thailand) om daar een lading rijst te handelen.
Op de 'Dulayev' wordt de 'Cornelia' op 15 juni 1873 ter hoogte van Kaap Azelien gearand en het heeft dan alweer 59 dagen varen achter de boeg.
De 'Dulayev' leverde ook aan boord op de Palmstreek bereikt men op 20 augustus de reze van Zingingen, waarna op 20 augustus de lading rijst in Antwerpen van boord gaat. Met een speciale bemanning van de 'Cornelia' van de 'Dulayev' wordt de reis naar Batavia voortgezet.
De nieuwe reis heeft als streekpost Oostindia, Timmermanbaas is op reis naar de Leur, maar voor deze reis reis van de 'Cornelia' is een nieuw tweede timmerman aan boord gekomen: Jan de Leur, zoon van baas de Leur en don 22 jaar oud.
Kapitein Langhols spreekt een patroon van een in Rotterdam en vraagt de bemanning om zijn vrouw en drie kinderen van de timmermanbaas aan boord te brengen. De timmermanbaas is nu met de 'Dulayev' op reis en de reis naar Batavia wordt voortgezet.

ALBLASSERDAM
Plattelandsvrouwen vierden 33-jarig bestaan
In verband met het vijfdeertig jarig bestaan van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen had de jaarvergadering van de plattelands afdeling van deze bond welke in De Haven werd gehouden een feestelijk karakter.
Mevrouw J. F. Timmerman-Schouten was in haar welkomwoord vele leden welkom liden, onder wie het gezin van de Broederhuizen die 33 jaar geleden de afdeling heeft opgericht. Daar werd een kleine attentie, welke door de leden was gemaakt.

ALBLASSERDAM
Plattelandsvrouwen vierden 33-jarig bestaan
In verband met het vijfdeertig jarig bestaan van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen had de jaarvergadering van de plattelands afdeling van deze bond welke in De Haven werd gehouden een feestelijk karakter.
Mevrouw J. F. Timmerman-Schouten was in haar welkomwoord vele leden welkom liden, onder wie het gezin van de Broederhuizen die 33 jaar geleden de afdeling heeft opgericht. Daar werd een kleine attentie, welke door de leden was gemaakt.

ALBLASSERDAM
Plattelandsvrouwen vierden 33-jarig bestaan
In verband met het vijfdeertig jarig bestaan van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen had de jaarvergadering van de plattelands afdeling van deze bond welke in De Haven werd gehouden een feestelijk karakter.
Mevrouw J. F. Timmerman-Schouten was in haar welkomwoord vele leden welkom liden, onder wie het gezin van de Broederhuizen die 33 jaar geleden de afdeling heeft opgericht. Daar werd een kleine attentie, welke door de leden was gemaakt.

ALBLASSERDAM
Plattelandsvrouwen vierden 33-jarig bestaan
In verband met het vijfdeertig jarig bestaan van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen had de jaarvergadering van de plattelands afdeling van deze bond welke in De Haven werd gehouden een feestelijk karakter.
Mevrouw J. F. Timmerman-Schouten was in haar welkomwoord vele leden welkom liden, onder wie het gezin van de Broederhuizen die 33 jaar geleden de afdeling heeft opgericht. Daar werd een kleine attentie, welke door de leden was gemaakt.

Adrianus de Leur sr. die ook reizen op de 'Cornelia' van Jan Smit maakte.

mit om oep op ed dat der zijn te er uw m: aw de Ik ee en de er f- a- d n. or e- t- s - - - [. n - - e - r - l r a e t r

bol even...
zijn van hier afkomstig.
Het is op deze reis dat baas De Leur voor zijn zoon Adrianus (roepnaam Janus) een mooi scheepje achter glas maakt. Natuurlijk is het de Cornelia, die door de timmermansbaas uitgesneden wordt.

Men ke...
waar hij aan wal wordt gebracht.
Eerste stuurman Langholz wordt tot kapitein gepromoveerd en als eerste stuurman wordt snel een zekere C. J. Hoek aangemonsterd.

Via Akyab (ding rijst)
Op de th
15 jui 18
haes gep
76 dager
thuisreis
Via Falr
gustus d
op 30 au
werpen
ciale ber
ding va
Cornelia
reeds e
ligt te
dië.
De nieu
naroeka
nieuw I
zesde re
we twe
komen:
de Leur
Kapitei
nog eer
toestem
van de
naar B
nemen.
de afva
ten.

Adranus de Leur sr. die zes reizen op de Cornelia van Jan Smit maakte.

AFSCHE

Het in
nogal
weer e
te var
novem
lia de
Leur
afsche
haar
oudste

Op de
schip
maar
het ar
Nieuw
dig te
toch e
suiker
Als d
achte

Alblasserwaard.
bol evenals matroos J. Groen
zijn van hier afkomstig.
Het is op deze reis dat baas De Leur
voor zijn zoon Adrianus (roepnaam
Janus) een mooi scheepje achter glas
maakt. Natuurlijk is het de Cornelia,
die door de timmermansbaas uitge-
smeden wordt.

Boer is
Men koerst op Brouwershaven aan,
waar hij aan wal wordt gebracht.
Eerste stuurman Langholz wordt tot
kapitein gepromoveerd en als eerste
stuurman wordt snel een zekere C. J.
Hoek aangemonsterd.

Via Bat
Akyab
ding rijst
Op de th
15 jui 18
haes gep
76 dage
thuisreis
Via Fah
gustus d
op 30 au
werpen
ciale be
ding va
Corneli
reeds e
ligt te
dië.
De nieu
naroeka
nieuw
zesde r
we twe
komen
de Leu
Kapite
nog ee
toesten
van de
naar F
nemen
de afv
ten.

Adranus de Leur sr. die zes reizen op de Cornelia van Jan Smit maakte.

AFSCI

Het in
nogal
weer e
te var
noven
lia de
Leur
afsche
haar
oudst

Op de
schip
maar
het a
Nieuw
dig te
toch
suike
Als
achte

de vol-
en uur al

arantie
lein

schrijft
an Smit

er schip
anaf de
ij Noord
ons'.
ts min-
t de la-
ngdurig
mandje
aim uit-

is naar
een la-

nelia op
p Agel-
alweer
oeg. De
oord op.
26 au-

Tekening van de scheepsbegrafenis van baas De Leur, zoals een der be-
manningsleden die meemaakte. Schipper Langholz leest Openbaring 20 : 13
'En de zee gaf de doden die in haar waren ...'

Tekening van de scheepsbegrafenis van baas De Leur, zoals een der bemanningsleden die meemaakte. Schipper Langholz leest Openbaring 20 : 13 'En de zee gaf de doden die in haar waren ...'

De Klaroe

WEEKBLAD VOOR ALBLASSERDAM, KINDERDIJK, NIEUW-LEKKERLAND

Redaktie, advertenties en administratie: Drukkerij Gebrs. Verloop, Oost-Kinderdijk 189, Postbus 33, Alblasserdam, telefoon 01859-2474. Na 18 uur: C. Verloop.
Betalingen: giro 334136 t. n. v. 'De Klaroen', Alblasserdam. Abonnementsprijs: f 1,75 per kwartaal, f 4,25 franko per post. Advertentieprijs: 14 cent per mm. 'K

De reizen van baas De Leur op het fregatschip 'Cornelia'

Jan Smit Corneliszoon heeft na het overlijden van zijn ouders in 1858 aan veel moeilijkheden het hoofd te bieden. De werf in Papendrecht wordt verlaten, evenals die in Zierikzee, terwijl zijn zwager F. H. von Lindern op een meer richting Kinderdijk gelegen werf onder eigen naam de scheepsbouw in Alblasserdam blijft voortzetten.

Er breekt echter gelukkig een andere en betere tijd aan. De scheepsbouw leeft weer op en Jan Smit bouwt met zijn bazen en scheepsmakers een prachtige zeilschepen.

Een hiervan is de Cornelia, een meesterstuk van een der bekwaamste scheepsbouwers van Nederland, welk fregat door Jan Smit en zijn zes zusters geheel zelfstandig gefinancierd wordt. Een van hen is de ongehuwde Cornelia, waarna het schip wordt vernoemd.

Op 15 oktober wordt de kiel van dit fregatschip gelegd, in maart van het volgende jaar staat het in de spanten en op 15 maart 1867 volgt de tewaterlating. Niet alleen een feestdag voor de familie, maar voor geheel Alblasserdam.

Het schip is ruim 56 meter lang, bijna 9 meter breed en heeft een tonnage van 1456 ton. Het is een gekoepeld koepervast fregat geworden met een bijbrief (certificaat van bedijgd scheeps meter omtrent bouw en inhoudsmaten van een schip) van de hand van scheepsmeter J. Wetselaar uit Dordrecht met een ijkeertifikaat dat door Alblasserdams burgemeester mr. J. Lakenfeld Bisdom bij de kantonrechter te Sliedrecht verzorgd is.

een lading steenkolen voor Batavia ingenomen zal worden.

Op 26 november van dat jaar vertrekt de Cornelia voor haar lange reis en komt behouden te Batavia aan. Verloopt er 53 dagen en gaat vervolgens op kustreis met koelies als bootwerkers en komt 18 maart weer in Batavia terug. De bevrachting geschiedt daar door de Ned. Handel Maatschappij en de thuisreis op Amsterdam wordt aanvaard. De Cornelia komt 3 juli 1868 te Nieuwediep bij Den Helder binnen en baas de Leur blijft na afmonstering 12 maanden en 18 dagen aan boord te zijn geweest, waarvoor hij f 630,— krijgt uitbetaald.

BOUWKOSTEN

De bouwkosten van het schip bedragen f 240.000. De kiel is in Alblasserdam door J. Christen heel een rekening ingediend van f 1.060,84 1/2. Het oplichten en zeilklaar maken door Giel van Bolderhoek kost f 970,—. Voor de uitrusting van tuigage en zalen, arbeid enz. stuurt F. H. von Lindern op 27 augustus 1867 een rekening in voor een bedrag van f 8603,31 1/2.

Alles bij elkaar heeft de Cornelia f 240.000 gekost. Deze koopsum is in 48 parten verdeeld, waarvan Jan Smit er 24 op zijn naam heeft staan en de zes zusters elk vier.

Op 8 juli vertrekt de Cornelia dan van de Alblasserdamse werf, geslept door een Blauwraander van L. Smit & Co. (waarvan het kantoor in Huis te Kinderdijk gehulsvest is) en zo vaart het schip de Noord uit, nagestaard door de vele mannen, vrouwen en kinderen.

Voordat het zover is, heeft Jan Smit aan de deelhebers voorgesteld om J. R. de Boer als kapitein te benoemen, die op dat moment schipper op de Graafstroom is. Dat wordt goedgevonden en het is te begrijpen dat het voor deze bekwaame gezagvoerder een prettige verrassing is om zijn nieuwe benoeming na binnenkomst te vernemen.

Op de Graafstroom werkt als timmermansbaas Janus de Leur op de nieuw

Het houten scheepje dat timmermansbaas Janus de Leur op zijn vierde reis naar Indië op de 'Cornelia' voor zijn zoon maakte.

MOEILIKHEDEN

Reeds aan het begin van de vijfde reis van de Cornelia komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Castle uitgevaren voor een lading steenkolen naar het eiland Onrust in Indië. Aan boord is ook de vrouw van kapitein de Boer. 23 juni komt men in New Castle aan. Schipper De Boer, die zijn reders regelmatig schriftelijk op de hoogte houdt van de gang van zaken, schrijft dan dat de assuradeuren een certificaat voor het schip hebben verstrekt, waarin verklaard wordt dat de Cornelia voldoende ventilatiemogelijkheden bezit en dat alle voorzorgen voor zelfontbranding zijn genomen.

Dit omdat in dat jaar 'De Hollandse Trouw' van J. Vroeghe en 'De Alblasserwaard' van F. H. von Lindern in 1881 door zelfontbranding van steenkooladingen ontplofde en vergaan waren.

Op 4 augustus, als het schip reeds uitgeklaard is, schrijft hij dat men morgen of overmorgen hoopt te vertrekken en... 'Mijne Vrouw en Kinderen gaan Dinsdagmiddag met de boot van hier naar Holland.'

Werkelijk vertrekt de Cornelia ook, maar dan is het al ruim een week later geworden. New Castle wordt 13 augustus verlaten, maar... met een ernstig zieke aan boord: kapitein De Boer is door een beroerte getroffen. Men koerst op Brouwershaven aan, waar hij aan wal wordt gebracht. Eerste stuurman Langholz wordt tot kapitein gepromoveerd en als eerste stuurman wordt snel een zekere C. J. Hoek aangemonsterd.

Diezelfde dag - 15 augustus - schrijft de nieuwe gezagvoerder een kort bedankbriefje aan zijn opdrachtgever: 'Daar ik door Uw Ed. heden achtermiddag benoemd ben als gezagvoerder op de Cornelia, ben ik U ten hoogste dankbaar en hoop bij Uw Ed. in alle ophalen te voldoen. Ik heb niet gesolliciteerd, doch het geheel op Kapt. De Boer laten aankomen. De Boer doet mij Verloopt 15 Augustus kunnen vertrekken.' Verderdaad gaat de Cornelia de volgende dag 's morgens om zeven uur al onder zeil.

MEUBELN

In alle stijlen met 3 jaar garantie

W. Smit Scheldeplein

Bij de vaart door het Kanaal schrijft kapitein Langholz zijn reder Jan Smit optiew:

'De Industrie (een groot ijzer schip van L. Smit) hebben wij vanaf de reed van Brouwershaven tot bij Noord Veenland in de nabijheid van ons.'

De reis naar Onrust duurt iets minder dan 120 dagen. Daar wordt de lading steenkool gelost. Een langdurig kerewel, want mandje voor mandje moeten de kolen het grote ruim uitgedragen worden.

Via Batavia zait de Cornelia naar Akhab (Thailand) om daar een lading rijst aan boord te nemen.

Op de thuisreis wordt de Cornelia op 15 juli 1873 ter hoogte van Kaap Agulhas gepraaid en het heeft dan alweer 70 dagen varen achter de boeg. De thuisreis levert zieken aan boord op. Via Palmoutstroom komen op 26 au-

van h leden, nuari. Maar s met s het n zeilt, e aan de

Deze : aan. Hoop 'rondt' van 30 zoon b

In de mast t nelia s de bak op het en gol kraaken zen di van Bi genaak teneinc naar d Gezags en ger braaf. beste s kend.

der me dende bijbel gaf de zij we naar z Dan bi tot de en het Leur: van d De vi

Tekening manning 'En de 25

De Klaroen

WEEKBLAD VOOR ALBLASSERDAM, KINDERDIJK, NIEUW-LEKKERLAND E

Redaktie, advertenties en administratie: Drukkerij Gebrs. Verloop, Oost-Kinderdijk 189, Postbus 33, Alblasserdam, telefoon 01859-2474. Na 18 uur: C. Verloop, Wa
Betalingen: giro 334136 t.n.v. 'De Klaroen', Alblasserdam. Abonnementsprijs: f 1.75 per kwartaal, f 4,25 franko per post. Advertentieprijs: 14 cent per mm. 'Klaroen'

De reizen van baas De Leur op het fregatschip 'Cornelia'

Jan Smit Corneliszoon heeft na het overlijden van zijn ouders in 1858 aan veel moeilijkheden het hoofd te bieden. De werf in Papendrecht wordt verlaten, evenals die in Zierikzee, terwijl zijn zwager F. H. von Lindern op een meer richting Kinderdijk gelegen werf onder eigen naam de scheepsbouw in Alblasserdam blijft voortzetten.

Er breekt echter gelukkig een andere en betere tijd aan. De scheepsbouw leeft weer op en Jan Smit bouwt met zijn bazen en scheepsmakers een prachtserie zeilschepen.

Een hiervan is de Cornelia, een meesterstuk van een der bekwaamste scheepsbouwers van Nederland, welk fregat door Jan Smit en zijn zes zusters geheel zelfstandig gefinancierd wordt. Een van hen is de ongetrouwde Cornelia, waarna het schip wordt vernoemd.

Op 15 oktober wordt de kiel van dit fregatschip gelegd, in maart van het volgende jaar staat het in de spanten en op 15 maart 1867 volgt de tewaterlating. Niet alleen een feestdag voor de familie, maar voor geheel Alblasserdam.

Het schip is ruim 56 meter lang, bijna 9 meter breed en heeft een tonnage van 1456 ton. Het is een gekoepeld kopersvaf fregat geworden met een bijbrief (certificaat van beëdigd scheeps meter omtrent bouw en inhoudsmaten van een schip) van de hand van scheepsmeter J. Wetselaar uit Dordrecht met een ijkcertificaat dat door Alblasserdams burgemeester mr. J. van Lakenfeld Bisdom bij de kantonrechter te Slidrecht verzorgd is.

BOUWKOSTEN

De bouwkosten van het schip bedragen 1.000.000 f. De bouw is in Alblasserdam, September 3. Clooten heeft een rekening ingediend van f 1.068,84 1/2. Het optuigen en zeilklaar maken door Gied van Bokkum kost f 970.— Voor de uitrusting van tuigage en zeilen, arbeid enz. stuurt F. H. von Lindern op 27 augustus 1867 een rekening in voor een bedrag van f 8603,31 1/2.

Alles bij elkaar heeft de Cornelia f 240.000 gekost. Deze koopsom is in 48 parten verdeeld, waarvan Jan Smit er 24 op zijn naam heeft staan en de zes zusters elk vier.

Op 8 juli vertrekt de Cornelia dan van de Alblasserdamse werf, geslept door een Blauwvander van L. Smit & Co. (waarvan het kantoor in Huis te Kinderdijk gehuisvest is) en zo vaart het schip de Noord uit, nagestaard door de vele mannen, vrouwen en kinderen.

Voor dat het zover is, heeft Jan Smit aan de deelhebers voorgesteld om J. R. de Boer als kapitein te benoemen, die op dat moment schipper op de Graafstroom is. Dat wordt goedgevonden en het is te begrijpen dat het voor deze bekwame gezagvoerder een prettige verrassing is om zijn nieuwe benoeming na binnenkomst te vernemen.

een lading steenkolen voor Batavia ingenomen zal worden.

Op 26 november van dat jaar vertrekt de Cornelia voor haar lange reis en komt behouden te Batavia aan. Verlooft er 53 dagen en gaat vervolgens op kustreis met koelies als bootwerkers en komt 18 maart weer in Batavia terug. De bevrachting geschiedt daar door de Ned. Handel Maatschappij en de thuisreis op Amsterdam wordt aanvaard. De Cornelia komt 3 juli 1868 te Nieuwediep bij Den Helder binnen en baas de Leur blijkt na afmonstering 12 maanden en 18 dagen aan boord te zijn geweest, waarvoor hij f 630.— krijgt uitbetaald.

TWEDE REIS

In september wordt voor de tweede reis aangemonsterd. Opnieuw vaart de Cornelia naar de timmermansbaas van New Castle in Engeland aan, waar een lading steenkolen voor Java aan boord komt.

Na een reis van 103 dagen bereikt men Straat Soenda, waarna men tot 4 maart in Batavia verblijft. De Ned. Handel Maatschappij neemt opnieuw de belading voor haar rekening en 14 december 1869 loopt de Cornelia Brouwershaven weer binnen.

De derde reis van de Cornelia loopt eveneens via New Castle en opnieuw naar Indië. Deze duurt van 15 maart 1870 vanuit Hellevoetsluis tot 3 april 1871 met de binnenkomst in Brouwershaven.

Baas de Leur krijgt er bij zijn volgende reis een Alblasserdammer bij. Als tweede timmerman heeft A. de Kluyver aangemonsterd. Trouwens, dit keer zijn er meer varengasten uit Alblasserdam. Zeilmaker A. Hardenbol evenals matroos J. Groeneveld zijn van hier afkomstig.

Het is op deze reis dat baas De Leur voor zijn zoon Adrianus (roepnaam Janus) een mooi scheepje achter glas maakt. Natuurlijk is het de Cornelia, die door de timmermansbaas uitgesneden wordt.

Het houten scheepje dat timmermansbaas Janus de Leur op zijn vierde reis naar Indië op de 'Cornelia' voor zijn zoon maakte.

MOEILIKHEDEN

Reeds aan het begin van de vijfde reis van de Cornelia komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Castle uitgevaren voor een lading steenkolen naar het eiland Onrust in Indië. Aan boord is ook de vrouw van kapitein de Boer. 23 juni komt men in New Castle aan. Schipper De Boer, die zijn reder rasmattig schrijft op de boegteugel van de gang van zwaai, schrijft dan dat de assuradeuren een certificaat voor het schip hebben verstrekt, waarin verklaard wordt dat de Cornelia voldoende ventilatiemogelijkheden bezit en dat alle voorzorgen voor zelfontbranding zijn genomen.

Dit omdat in dat jaar 'De Hollandse Trouw' van J. Vroeghe en 'De Alblasserwaard' van F. H. von Lindern in 1881 door zelfontbranding van steenkooladingen ontploft en vergaan waren.

Op 4 augustus, als het schip reeds uitgeklaard is, schrijft hij dat men morgen of overmorgen hoopt te vertrekken en... 'Mijne Vrouw en Kinderen gaan Dinsdagmiddag met de boot van hier naar Holland.'

Werkelijk vertrekt de Cornelia ook, maar dan, is het al ruim een week later geworden. New Castle wordt 13 augustus verlaten, maar... met een ernstig zieke aan boord: kapitein De Boer is door een beroerte getroffen. Men keert op Brouwershaven aan, waar hij aan wal wordt gebracht. Eerste stuurman Langholz wordt tot kapitein gepromoveerd en als eerste stuurman wordt snel een zakere C. J. Hoek aangemonsterd.

Diezelfde dag - 15 augustus - schrijft de nieuwe gezagvoerder een kort bedankbriefje aan zijn opdrachtgever: 'Daar ik door Uw Ed. heden achtermiddag benoemd ben als gezagvoerder op de Cornelia, ben ik U ten hoogste dankbaar en hoop bij Uw Ed. in alle oelen te voldoen. Ik heb niet gesolliciteerd, doch het gebod van Kapt. De Boer laten aankomen. De boegteugel van 't schip, 16 Augustus kunnen vertrekken.'

Onderdaad gaat de Cornelia de volgende dag 's morgens om zeven uur al onder zeil.

MEUBELN
In alle stijlen met 3 jaar garantie
W. Smit Scheldeplein

Bij de vaart door het Kanaal schrijft kapitein Langholz zijn reder Jan Smit opnieuw: 'De Industrie (een groot ijzer schip van L. Smit) hebben wij vanaf de rede van Brouwershaven tot bij Noord Voorland in de nabijheid van ons'. De reis naar Onrust duurt iets minder dan 120 dagen. Daar wordt de lading steenkool gelost. Een langdurig karwei, want mandje voor mandje moesten de kolen het grote ruim uitgedragen worden. Via Batavia zolt de Cornelia naar Akayab (Thailand) om daar een lading rijst aan boord te nemen. Op de thuisreis wordt de Cornelia op 18 juli 1873 ter hoogte van Kaap Agulhas gepiraaid en het heeft dan alweer 50 dagen varen achter de boeg. De thuisreis levert zieken aan boord op. Via Batavia...

Adri
Zoo
Jonk
Klei
Ach
Cor

van het
leden. Co
nuari 18
Maar ook
met ster
het nog
zelli, ove
aan de c

Deze zie
aan. Te
Hoop op
'rondt',
van 30 j
zoen bij
In de m
mast teg
nella stil
de bak
op het s
en golve
krakende
zen dras
van Baa
genaaid.
teneinde
naar de
Gezagvo
en gero
braaf m
beste sc
kend. H
der men
dende v
bijbel O
gaf de
zij were
naar zij
Dan bid
tot de
en het
Leur op
van de
De 18

Tekening
mannings
'En de se

Op 15 oktober wordt de kiel van dit frezetschip gelegd, in maart van het volgende jaar staat het in de spanten en op 15 maart 1867 volgt de tewaterlating. Niet alleen een feestdag voor de familie, maar voor geheel Ablasserdam.

Het schip is ruim 36 meter lang, bijna 9 meter breed en heeft een tonnage van 1456 ton. Het is een gekoepeld kopersaast frezetschip van beëdigd scheepsmeter omtrent bouw en inhoudsmaten van een schip van de hand van scheepsmeter J. Wetelaar uit Dordrecht met een ijzeren kielkast dat door Ablasserdams burgemeester mr. J. van Lakenfeld Bisdon bij de kantorechters te Sliedrecht vormd is.

ROUWKOSTEN

De rouwkosten van het schip bedragen / 12.402,50, waarvan ruim / 84.000,— als arbeidsloon is uitbetaald. Schilder J. Cleton heeft een rekening inreidend van / 1.066,84 1/2. Het optuigen en zeilkleur maken door Giel van Bokkum kost / 970,—. Voor de uitrusting van tuigage en zeilen, arbeid enz. stuurt F. H. van Lindern op 27 augustus 1867 een rekening in voor een bedrag van / 8603,31 1/2.

Alles bij elkaar heeft de Cornelia / 240.000 gekost. Deze koopsum is in 48 parten verdeeld, waarvan Jan Smit er 24 op zijn naam heeft staan en de zes rusters elk vier.

Op 8 juli vertrekt de Cornelia dan van de Ablasserdamsche werf, zesleep door een Blauwranden van L. Smit & Co. (waarvan het kantoor in Huis te Kinderdijk gevestigd is) en zo vaart het schip de Noord uit, nagestaard door de vele mannen, vrouwen en kinderen.

Voordat het zover is, heeft Jan Smit aan de deelhouders voorgesteld om J. R. de Boer als kapitein te benoemen, die op dat moment schipper op de Graafstroom is. Dat wordt goedgevonden en het is te begrijpen dat het voor deze bekwaame gezagvoerder een prettige verrassing is om zijn nieuwe benoeming na binnenkomst te vernemen.

Op de Graafstroom werkt als timmermansbaas Janus de Leur en de nieuw benoemde kapitein zegt tegen hem: 'Je weet het, we krigen nu een nieuw en groter schip en dat geeft op de eerste reis altijd wat extra zorgen. Ik zal meneer Smit voorstellen jou mee te nemen en je krijgt er dan ook een blauwe bij'. (Een blauwe wordt de tweede timmerman genoemd.) De rustige en bekwaame Janus is er wel trots op, als zijn benoeming afkomt.

GAGES

Voorlopig ligt de Cornelia voor lading in Rotterdam en wordt proviand voor een reis van 1 1/2 jaar ingeslagen. Er komen passagiers aan boord voor Batavia, de bemanning wordt aangemonsterd en krijgt twee maanden gage op voorschot.

Assuradeuren en Scheepvaartbureau klassificeren het schip als A1 en kapitein De Boer krijgt dan als bemanning: eerste stuurman Braspat / 65,— per maand; tweede stuurman H. Langholz / 44,—; derde stuurman A. Swaan / 30,—; baas timmerman A. de Leur / 50,—; tweede timmerman J. Corelisse / 32,— en kok Battenburg / 40,—.

Verder een zeilmaker, 19 bevaren matrozen die per maand elk / 28,— verdienen; twee lichtmatrozen en jongste maat R. H. de Boer die voor tien gulden per maand meegaat.

Zoals u ziet staat baas De Leur hoger genoteerd als de tweede stuurman. Dan vertrekt de Cornelia uit Rotterdam, gaat door het Voorne kanaal naar Heilevoetsluis, en wordt vandaar naar Brouwershaven gesleept om daar nog even het anker te laten vallen. Na enkele kleine voorzieningen sleept de sleepboot 'Brouwershaven' het frezetschip in zee voor vertrek naar Cardiff, waar

een lading steenkolen voor Batavia ingeladen zal worden.

Op 26 november van dat jaar vertrekt de Cornelia voor haar lange reis en komt behouden te Batavia aan. Verloopt er 33 dagen en gaat vervolgens op kustreis met koeltes als bootverkeers en komt 18 maart weer in Batavia terug. De bevrachting geschiedt door de Ned. Handel Maatschappij en de thuisreis op Amsterdam wordt aanvaard. De Cornelia komt 3 der binnen en baas de Leur blijft na aan boord te zijn geweest, waarvoor hij / 630,— krijgt uitbetaald.

TWEDE REIS

In september wordt voor de tweede reis aangemonsterd. Ook nu is baas de Leur als timmermansbaas

naar Engeland aan, waar een lading steenkolen voor Java aan boord komt.

Na een reis van 103 dagen bereikt men Straat Soenda, waarna men tot 4 maart in Batavia verblijft. De Ned. Handel Maatschappij neemt opnieuw de belading voor haar rekening en 14 december 1869 loopt de Cornelia Brouwershaven weer binnen.

De derde reis van de Cornelia loopt eveneens via New Castle en opnieuw naar Indië. Deze duurt van 15 maart 1870 vanuit Heilevoetsluit tot 3 april 1871 met de binnenkomst in Brouwershaven.

Baas de Leur krijgt er bij zijn volgende reis een Ablasserdamer bij. Als tweede timmerman heeft A. de Kluijver aangemonsterd. Trouwens, dit keer zijn er meer varengasten uit Ablasserdam. Zeilmaker A. Hardenbol evenals matroos J. Groeneveld zijn van hier afkomstig.

Het is op deze reis dat baas De Leur voor zijn zoon Adriannus (roepnaam Janus) een mooi scheepje achter glas maakt. Natuurlijk is het de Cornelia, die door de timmermansbaas uitgesneden wordt.

Adranus de Leur sr. die zes reizen op de Cornelia van Jan Smit maakte.

Het houten scheepje dat timmermansbaas Janus de Leur op zijn vierde reis naar Indië op de 'Cornelia' voor zijn zoon maakte.

MOEILIKHEDEN

Reeds aan het begin van de vijfde reis van de Cornelia komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Caat te uitgevaren voor een lading steenkolen naar het eiland Onrust in Indië. Aan boord is ook de vrouw van Kapitein De Boer, 23 jaar oud, evenals de zoon van de kapitein, die 13 jaar is.

Op de hoogte houdt van de gong van zaken, schrijft dan dat de assuradeuren een certificaat voor het schip hebben verstrekt, waarin verklaard wordt dat de Cornelia voldoende ventilatiemogelijkheden bezit en dat alle voorzorgen voor zelfontbranding zijn genomen.

Dit omdat in dat jaar 'De Hollandse Trouw' van J. Vroege en 'De Ablasserwaard' van F. H. van Lindern in 1881 door zelfontbranding van steenkooladingen ontplofde en vergaan waren.

Op 4 augustus, als het schip reeds uitgeklaard is, schrijft hij dat men morgen of overmorgen hoopt te vertrekken en... 'Mijne Vrouw en Kinderen gaan Dinsdagmiddag met de boot van hier naar Holland.'

Werkelijk vertrekt de Cornelia ook, maar dan is het al ruim een week later geworden. New Castle wordt 13 augustus verlaten, maar... met een ernstig zieke aan boord: kapitein De Boer is door een beroerte getroffen. Men koerst op Brouwershaven aan, waar hij aan wal wordt gebracht.

Eerste stuurman Langholz wordt tot kapitein gepromoveerd en als eerste stuurman wordt een zakere C. J. Hoek aangemonsterd.

Diezelfde dag - 15 augustus - schrijft de nieuwe gezagvoerder een kort bedankbriefje aan zijn opdrachtgever. Daar ik door Uw Ed. heden achtermiddag benoemd ben als gezagvoerder op de Cornelia, ben ik U ten hoogste dankbaar en hoop bij Uwe Zij. te mogen te vertrekken. Ik heb niet gewild, doch moet gefort op Kapitein De Boer, die reeds overleden is.

Daarna vertrekken. Anderszins gaat de Cornelia de volgende dag 's morgens om zeven uur al onder zeil.

MEUBELEN
in alle stijlen met 3 jaar garantie
W. Smit Scheldeplein

Bijde vaart door het Kanaal schrijft kapitein Langholz zijn reder Jan Smit opnieuw:

'De Industrie (een groot ijzer schip van L. Smit) hebben wij vanaf de rede van Brouwershaven tot bij Noord Voorland in de nabijheid van ons'. De reis naar Onrust duurt iets minder dan 120 dagen. Daar wordt de lading steenkool gelost. Een langdurig karwei, want mandje voor mandje moeten de kolen het grote ruim uitgedragen worden.

Via Batavia zelt de Cornelia naar Akyab (Thailand) om daar een lading rijst aan boord te nemen.

Op de thuisreis wordt de Cornelia op 15 juli 1873 ter hoogte van Knap Agelhaes gepraaid en het heeft dan alweer 76 dagen varen achter de boeg. De thuisreis levert zieken aan boord op.

Via Falmouth bereikt men op 29 augustus de rede van Vlissingen, waarna op 30 augustus de lading rijst in Antwerpen van boord gaat. Met een speciale bemanning aan boord onder leiding van G. van Bokkum, komt de Cornelia in Brouwershaven aan, waar reeds een mijfoen Waalse baksteen ligt te wachten op vervoer naar Indië.

De nieuwe reis heeft als einddoel Panaroekan. Timmermansbaas is opnieuw Baas de Leur, maar voor deze zesde reis van de Cornelia is een nieuw tweede timmerman aan boord gekomen: Jan de Leur, zoon van baas de Leur en dan 22 jaar oud.

Kapitein Langholz spreekt z'n patroon nog een keer in Rotterdam en vraagt toestemming om zijn vrouw en die van de stuurman en timmermansbaas naar Brouwershaven te mogen meenemen. Dit is goed en gebeurt, maar de afvaart laat nog even op zich wachten.

AFSCHEID

Het inladen van de bakstenen neemt nogal wat tijd in beslag, terwijl het weer en wind niet gunstig zijn om uit te varen. Zodoende duurt het tot 20 november, voordat men op de Cornelia de zeilen kan heisen. Vrouw de Leur neemt voor de zoveelste maal afscheid van haar man en nu ook van haar zoon. Een afscheid dat voor de oudste het laatste is.

Op de heenreis naar Indië kampt het schip veel met tegenwind en storm, maar eindelijk kan men 2 april 1874 het anker in Panaroekan laten vallen. Nieuwe bevrachting is niet zo eenvoudig te krijgen, maar tenslotte lukt het toch een lading balen tabak, koffie en suiker in te laden.

Als de Cornelia op 23 juni Batavia achter zich laat, is de naamgeefster

zoort...
in de...
maakt...
niet...
de bak...
op het...
en zov...
krakend...
een dro...
van Ba...
genoed...
meinde...
naar de...
Gezagv...
en gero...
braaf m...
beide s...
leed H...
der men...
dende v...
bijbel G...
gaf de...
zij we...
naar zij...
Dan: bli...
tot...
en he...
Lett...
van de...
re...

Tekening v...
manningsle...
'En de zee'

ALBLA
Platteland vierden 35

In verband met...
bestaan van de...
Plattelandsvrouw...
gadering van de...
van deze bond...
werd gehouden...
Mevrouw J. P...
kon in haar wel...
den welkom het...
ere-lid mevr. de...
35 jaar geleden d...
gericht. Haar wer...
tie, welke door de

tv en...
cent...
koell...
wasa...

DE ALBLA...
Baandersstraat 10-1...
Sliedrecht, Kerkbuu

De Klarzoen

BLAD VOOR ALBLASSERDAM, KINDERDIJK, NIEUW-LEKKERLAND EN OUD-ALBLAS

Donderdag 6 maart 1969

Versijnt op donderdag
21ste jaargang no. 41

Philips T.V. van P.V.

PIET VERWEIJ
Dam 79, telefoon 2397

Op. Oost-Kinderdijk 169, Postbus 33, Alblasserdam, telefoon 01859-2474. Na 18 uur: C. Verloep, Waalsingel 50, Alblasserdam, telefoon 01859-3612 (b.g.g. 3191)
Abonnementprijs: f 1,75 per kwartaal, f 4,25 franko per post. Advertentieprijs: 14 cent per mm. 'Klaroentjes' 50 cent per regel, minimum f 1,50 (bij vooruitbetaling)

baas De Leur schip 'Cornelia'

Het houten scheepje dat timmervansbaas Janus de Leur op zijn vierde reis naar Indië op de 'Cornelia' voor zijn zoon maakte.

MOEILIKHEDEN

Reeds aan het begin van de vijfde reis van de Cornelia komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Castle uitgevaren voor een lading steenkolen naar het eiland Onrust in Indië. Aan boord is ook de vrouw van kapitein de Boer. 23 juni komt men in New Castle aan. Schipper De Boer, die zijn reder's resolutie schriftelijk op de hoogte houdt van de gang van zaken, schrijft dan dat de assuradeur een certificaat voor het schip hebben verstrekt, waarin verklaard wordt dat de Cornelia voldoende ventilatiemogelijkheden bezit en dat alle voorzorgen voor zelfontbranding zijn genomen.

Dit omdat in dat jaar 'De Hollandse Trouw' van J. Vroeghe en 'De Alblasserwaard' van F. H. von Lindern in 1881 door zelfontbranding van steenkoolkladingen ontploof en vergaan waren.

Op 4 augustus, als het schip reeds uitgeklaard is, schrijft hij dat men morgen of overmorgen hoopt te vertrekken en... 'Mijne Vrouw en Kinderen gaan Dinsdagmiddag met de boot van hier naar Holland.'

Werkelijk vertrekt de Cornelia ook, maar dan is het al ruim een week later geworden. New Castle wordt 13 augustus verlaten, maar... met een ernstig zieke aan boord: kapitein De Boer is door een beroerte getroffen. Men koerst op Brouwershaven aan, waar hij aan wal wordt gebracht.

Eerste stuurman Langholz wordt tot kapitein gepromoveerd en als eerste stuurman wordt ook een zekere C. J. Hoek aangemonsterd.

Diezelfde dag - 15 augustus - schrijft de nieuwe gezagvoerder een kort dankbriefje aan zijn opdrachtgever: 'Daar ik door Uw Ed. heden achtermiddag benoemd ben als gezagvoerder op de Cornelia, ben ik U ten hoogste dankbaar en hoop bij Uw Ed. in alle zaken te voldoen. Ik heb niet gesolliciteerd, doch het geheel op Kapt. De Boer laten aankomen.

...roep dat wij Vrijdag 14 Augustus kunnen vertrekken.'
Anderdaag gaat de Cornelia de volgende dag 's morgens om zeven uur al onder zeil.

MEUBELEN

In alle stijlen met 3 jaar garantie

W. Smit Scheldeplein

Bij de vaart door het Kanaal schrijft kapitein Langholz zijn reder Jan Smit optew:

... 'De Industrie (een groot ijzer schip van L. Smit) hebben wij vanaf de reed van Brouwershaven tot bij Noord Voorland in de nabijheid van ons.'

De reis daar Onrust duurt iets minder dan 120 dagen. Daar wordt de lading steenkool gelost. Een langdurig konwel, want mandje voor mandje moeten de kolen het grote ruim uitgedragen worden.

Via Batavia zelt de Cornelia naar Akaba (Thailand) om daar een lading rijst aan boord te nemen.

Op de thuisreis wordt de Cornelia op 15 juli 1873 ter hoogte van Kaap Agulhas gesprand en het heeft dan alweer 26 dagen varen achter de boeg. De thuisreis levert zieken aan boord op. Via Falmouth bereikt men op 26 augustus de reder's woonplaats, waarna

Memorandum

Adrianus de Leur, scheepstimmerman, overleden 1874.

Zoon Adrianus de Leur, scheepstimmerman en smidsbaas bij werf Gebrs. Jonker, overleden 1943.

Kleinzoon Adrianus de Leur, baas op werf L. Smit & Zn., overleden 1958.

Achterkleindochter H. J. de Leur gaf ons het houten scheepje van de Cornelia.

van het fregatschip inmiddels overleden. Cornelia Smit overlijdt 15 januari 1874.

Maar ook op het schip zelf krijgt men met sterfgevallen te maken. Terwijl het nog langs de oostkust van Java zeilt, overlijden drie bemanningsleden aan de cholera.

Deze ziekte grijpt ook baas de Leur aan. Terwijl men Kaap de Goede Hoop op 35° 2' Z.Br. en 28° 48' O.L. 'rondt', sterft hij in de morgenuren van 30 juni, terwijl zijn jammerende zoon bij hem zit.

In de namiddagen wordt de grote mast legengebrazt en komt de Cornelia stil te liggen. De grote klok op de bak wordt geluid. Het wordt stil op het schip. Niets anders dan wind en golven wordt gehoord, met het krekende touw- en zeilwerk. Matrozen dragen het stoffelijk overschot van Baas de Leur, op een plank ingenaald met zeildoek en aan het voeteneinde verzwaard met ballaststijzer, naar de reling.

Gezagvoerder Langholz spreekt zacht en geroerd en noemt de baas een braaf mens, goedgehartig en de allerbeste scheepsmaat die hij heeft gekend. Hij zegt dat in de gedachten der mensen het hiernamaals een brandende vraag is en leest uit de scheepsbijbel Openbaring 20 : 13 'En de zee gaf de doden die in haar waren en zij werden geoordeeld, een iegelijk naar zijne werken'.

Dan bidt hij het 'Onze Vader', zegt tot de Bootsman, 'In Godnaam', en het dode lichaam van Janus de Leur glijdt overboord naar de bodem van de oceaan.

De vlag aan de gaffel wordt weggeworpen.

'voor' gehesen, de stuurman roept: 'Vol brassen' en de Cornelia vervolgt haar reis.

Als het fregat de 7e oktober Brouwershaven binnenloopt, verstuurt de kapitein onmiddellijk bericht naar de wal en schrijft zijn reder Jan Smit dat Baas de Leur onderweg is overleden en of hij diens vrouw daarvan in kennis wil stellen. Dat gebeurt en het overlijdensbericht gaat als een lopend vuurtje door de gemeente.

Voor de weduwe Jannigje Hoek is het wel een moeilijk jaar. Op 1 februari was haar schoonvader Jan de Leur overleden, die toen zeventig jaar oud was en als scheepsmaker de kost voor zijn vrouw Karolina Kuivenhoven en zijn kinderen had verdiend.

Maar de zee blijft treicken. Als de Cornelia voor haar zevende reis uitvaart, is de jonge De Leur weer aan boord. Maar nu als timmervansbaas. De Cornelia blijft tot 1887 onder hollands vlag varen en wordt het jaar daarop naar Noorwegen verkocht en krijgt dan de naam Julia.

Naschrift

Toen ik in 1913 in Albany (Australië) aan boord van de Noorse bark Clara kwam, vroeg de bejaarde kapitein van dit schip mij of dominee Heine-man en de heer Hendrik Smit nog leefden. Hij had namelijk als stuurman in april 1888 gedurende drie weken in Alblasserdam vertoefd om de Cornelia naar Noorwegen te brengen. Met deze bark Clara en onder zijn bevel kon ik vanuit Australië zeeleide, in 1914 Alblasserdam weer bereiken.

L. Smit

Tekening van de scheepsbegravenis van baas De Leur, zoals een der bemanningsleden die meemaakte. Schipper Langholz leest Openbaring 20 : 13 'En de zee gaf de doden die in haar waren...'

aanbieden. Voorts werden nog zes

aan. De scheeps-
zaai en scheeps-

en der bekwaam-
oor Jan Smit en
di. Een van hen
vernoemd.

kolen voor Batavia
iden

an dat jaar vertrekt
haar lange reis en
Batavia aan Ver-
en gaat vervolgens
oefles als bootwer-
naart weer in Bata-
rchtning geschied
Handel Maatschap-
is op Amsterdam
e Cornelia komt 3
dlep bij Den Hel-
de Leur blijft na
inden en 18 dagen
ewest, waarvoor
thbetaald.

oer de tweende
baas
New Castle in
in lading steenkool
oord komt
dagen bereikt
naarna met
blijft. De Ned.
neemt opnieuw
rekening en 14
Cornelia Brou-
n.
Cornelia loopt
die en opnieuw
van 15 maart
uit tot 3 april
uit in Brouwers

bij zijn volgen-
immer bij. Als
H. A. de Kluij-
vrouwen, dit
engasten uit
er A. Harden-
t, Groeneveld

baas De Leur
us (roepnaam
e achter glas
e Cornelia,
nsbaas uitge-

Het houten scheepje dat timmermansbaas Janus de Leur op zijn vierde reis naar Indië op de 'Cornelia' voor zijn zoon maakte.

MOELLIKHEDEN

Reeds aan het begin van de vijfde reis van de Cornelia komen er moeilijkheden. Het schip is naar New Castle uitgevaren voor een lading steenkolen naar het eiland Onrust in Indië. Aan boord is ook de vrouw van Kapitein de Leur, 22 jaar oud, met in New Castle haar zoon, de jongste van de familie, geboren op 15 Augustus.

Op de hoogte houdt van de gang van zaken, schrijft dan dat de assuradeuren een certificaat voor het schip hebben verstrekt, waarin verklaard wordt dat de Cornelia voldoende ventilatiemogelijkheden bezit en dat alle voorzorgen voor zelfontbranding zijn genomen.

Dit omdat in dat jaar 'De Hollandse Trouw' van J. Vrooge en 'De Abblasserwaard' van F. H. von Lindern in 1881 door zelfontbranding van steenkooladlingen ontplofde en vergaan waren.

Op 4 augustus, als het schip reeds uitgeklaard is, schrijft hij dat men morgen of overmorgen hoop te vertrekken en... 'Mijne Vrouw en Kinderen gaan Dinsdagmiddag met de boot van hier naar Holland.'

Werkelijk vertrekt de Cornelia ook, maar dan is het al ruim een week later geworden. New Castle wordt 13 augustus verlaten, maar... met een ernstig ziekte aan boord; kapitein De Boer is door een beroerte getroffen. Men keert op Brouwershaven aan, waar hij aan wal wordt gebracht.

Eerste stuurman Langholz wordt tot kapitein gepromoveerd en als eerste stuurman wordt snel een zekere C. J. Hoek aangemonsterd.

Dezelfde dag - 15 augustus - schrijft de nieuwe gezagvoerder een kort bedankbriefje aan zijn opdrachtgever: 'Daar ik door Uw Ed. heden achtermiddag benoemd ben als gezagvoerder op de Cornelia, ben ik U ten hoogste dankbaar en hoop bij Uw Ed. in alle oorden te voldoen. Ik heb niet gewillig afgeleid, doch het geheel op Kapl. De Leur schied overgeleverd.'
De vlag aan de mast op 15 Augustus.

Vanen vertrekken. Onderdaad gaat de Cornelia de volgende dag 's morgens om zeven uur af onder zeil.

MEUBELEN
in alle stijlen met 3 jaar garantie
W. Smit Scheldeplein

Bij de vaart door het Kanaal schrijft kapitein Langholz zijn reder Jan Smit opnieuw:

... De Industrie (een groot ijzer schip van L. Smit) hebben wij vanaf de red van Brouwershaven tot bij Noord Voorland in de nabijheid van ons. De reis naar Onrust duurt iets minder dan 120 dagen. Daar wordt de lading steenkool gelost. Een langdurig karwei, want mandje voor mandje moeten de kolen het grote ruim uitgedragen worden.

Via Batavia zeilt de Cornelia naar Akyab (Thailand) om daar een lading rijst aan boord te nemen.

Op de thuisreis wordt de Cornelia op 15 Juli 1873 ter hoogte van Kaap Agulhas gepiraat en het heeft dan alweer 76 dagen varen achter de boeg. De thuisreis levert zieken aan boord op.

Via Falmouth bereikt men op 26 augustus de rede van Vlissingen, waarna op 30 augustus de lading rijst in Antwerpen van boord gaat. Met een speciale bemanning aan boord onder leiding van G. van Bokkum, komt de Cornelia in Brouwershaven aan, waar reeds een miljoen Waalse baksteen ligt te wachten op vervoer naar Indië.

De nieuwe reis heeft als einddoel Panaroekan. Timmermansbaas is opnieuw Baas de Leur, maar voor deze tweede reis van de Cornelia is een nieuw tweede timmerman aan boord gekomen: Jan de Leur, zoon van baas de Leur en dan 22 jaar oud.

Kapitein Langholz spreekt z'n praot nog een keer in Rotterdam en vraagt bestemming om zijn vrouw er die van de stuurman en timmermansbaas naar Brouwershaven te mogen meenemen. Dit is goed en gebeurt, maar de afvaart laat nog even op zich wachten.

AFSCHEID
Het inladen van de bakstenen neemt nogal wat tijd in beslag, terwijl het weer en wind niet gunstig zijn om uit te varen. Zodoende duurt het tot 20 november, voordat men op de Cornelia de zeilen kan heisen. Vrouw de Leur neemt voor de zoveelste maal afscheid van haar man en nu ook van haar zoon. Een afscheid dat voor de laatste het laatste is.

Op de heenreis naar Indië kampt het schip veel met tegenwind en storm, maar uiteindelijk kan men 2 april 1874 het anker in Panaroekan laten vallen. Nieuwe bevrachting is niet zo eenvoudig te krijgen, maar tenslotte lukt het toch een lading baten tabak, koffie en suiker in te laden.

Als de Cornelia op 23 Juni Batavia achter zich laat, is de naamgeefster

en reizen op de Cornelia van Jan Smit maakte.

aan de cholera.

Deze ziekte grijpt ook baas de Leur aan. Terwijl men Kaap de Goede Hoop op 35° 2' Z.Br. en 26° 48' O.L. rondt, sterft hij in de morgenuren van 30 juni, terwijl zijn jammerende zoon bij hem zit.

In de namiddagen wordt de grote mast tegengebraast en wordt de Cornelia stil te liggen. De grote klok op de bak wordt geluid. Het wordt stil op het schip. Niets anders dan wind en geloven wordt gehoord, met het krakende touw- en zeilwerk. Matrizen dragen het stoffelijk overschot van Baas de Leur, op een plank ingenaaid met zeildoek en aan het voetendeinde verzwaard met ballastijzer, naar de reling.

Gezagvoerder Langholz spreekt zacht en geroerd en noemt de baas een braaf mens, goedgehartig en de allerbeste scheepsmaat die hij heeft gekend. Hij zegt dat in de gedachten der mensen het hierraanals een brandende vraag is en leest uit de scheepsbijbel Openbaring 20 : 13 'En de zee gaf de doden die in haar waren en zij werden goordeeld, en gelijk naar zijne werken'. Dan bidt hij het 'Onze Vader', zegt tot de Bootsman: 'In Godsnaam' en het dode lichaam van Janus de Leur wordt overboord naar de bodem van de oceaan.

De vlag aan de mast op 15 Augustus.

Tekening van de scheepsbegrafenis van baas De Leur, zoals een der bemanningsleden die meemaakte. Schipper Langholz leest Openbaring 20 : 13 'En de zee gaf de doden die in haar waren...'

... schrijft zijn reder Jan Smit dat en of hij diens vrouw daarvan in Kew-overijdensbecht gaat als een lopend Voor de weduwe Jannigje Hoek is het wel een moeilijk jaar. Op 1 februari overleden, die toen zeventig jaar oud was en als scheepsmaker de kost voor zijn kinderen Karolina Kuitenhoven en Maar de zee blijft trekkend. Als de Cornelia voor haar zevende reis uitvaart, is de jonge De Leur weer aan boord. Maar nu als timmermansbaas. De Cornelia blijft tot 1887 onder hollandse vlag varen en wordt het jaar daarop naar Noorwegen vertocht en krijgt dan de naam Julia.

Naachrift

Toen ik in 1913 in Albany (Australië) aan boord van de Noorse bark Clara kwam, vroeg de bejaarde kapitein van dit schip mij of dominee Heine- man en de heer Hendrik Smit nog leefden. Hij had namelijk als stuurman in april 1888 gedurende drie weken in Abblasserdam vertoefd om de Cornelia naar Noorwegen te brengen. Met deze bark Clara en onder zijn bevel kon ik vanuit Australië zellende, in 1914 Abblasserdam weer bereiken.

ALBLASSERDAM
Plattelandsvrouwen
vierten 33-jarig bestaan

In verband met het vijfendertig jarig bestaan van de Nederlandse Bond van Plattelandsvrouwen had de jaarvergadering van de plaatselijke afdeling van deze bond welke in De Haven werd gehouden een feestelijk tintje. Mevrouw J. P. Timmers-Scheurman kon in haar welkomstwoord vele leden welkom heten onder wie het ere-lid mevr. de Boer-Vermeulen die 35 jaar geleden de afdeling heeft opgericht. Haar werd een kleine attentie, welke door de leden was gemaakt

aangeboden. Voorts werden nog zes dames in de huide betrokken, die ook 35 jaar of bijna 35 jaar lid waren van de bond. Dit waren de dames Van Beekhuizen-de Boer, Lapomder-Kamerling, Tuytel-Velh, Stout-van Klink Van 't Hof-van Houwelingen en mejuffrouw J. 't Hooft.

Niet alle jubilarissen konden aanwezig zijn maar dit deed aan de huldiging niets af. Mevrouw De Boer-Schenk trakteerde alle dames op gebak bij de koffie in verband met haar 25-jarige huwelijksdag onlangs en ook was er een traktatie van het bestuur.

Tot het huishoudelijk gedeelte van de avond behoorde de betuigingsverkiezing. Mevrouw Timmer en mevrouw Golderblom werden in het bestuur herkozen. Voor mevrouw T. Klappers-Louwerens die niet herkiesbaar was, werd gekozen mejuffrouw D. de Kramer.

De presidentie dankte mevrouw Klappers voor het vele werk dat zij in de afgelopen zes jaren voor de bond verricht heeft en overhandigde haar een leuke hanger die door de leden zelf gemaakt was. Mevrouw Klappers sprak hartelijke woorden van dank op rijm.

De dames van het Nederlands Zuivelbureau bereidden daarna een hoeveelheid heerlijke hapjes waarvan de recepten verkrijgbaar waren.

Aan het slot van de demonstratie boden de dames van het Zuivelbureau alle aanwezigen kashapjes aan, welke genuttigd werden bij de wijn en andere dranken die door het bestuur werden aangeboden ter gelegenheid van het 33-jarig bestaan van de Bond. Al met al een bijzonder geslaagde avond, welke echter bepaald niet al te best voor de lijn is geweest.

tv en radio
centrifuge
koelkast
wasautomaat

DE ALBLASSERWAARD
Handelbedrijfsvereniging
bestaat op zijn service

Baandersstraat 10-12, tel. 2996
Sliedrecht, Kerkbuurt 82